

Нікітенко Альона Станіславівна
студентка II курсу, факультету
дошкільної та спеціальної освіти

ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Формування громадянського суспільства в Україні та перебіг трансформаційних процесів в освіті, науці, політиці, економіці держави актуалізують проблему забезпечення рівних прав і свобод усіх категорій населення. Пильної уваги потребують діти з особливими освітніми потребами, оскільки вони й досі залишаються найдискримінованішою та найізольованішою від суспільства групою.

На захист прав зазначеної категорії дітей спрямовані Конституція України, Закони України «Про освіту», «Про охорону дитинства», Конвенція ООН про права інвалідів, Концепція розвитку інклюзивної освіти, Постанова Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 р. № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», наказ Міністерства освіти і науки України від 02.12.2005 р. № 691 «Про створення умов щодо забезпечення права на освіту осіб з інвалідністю» тощо. З огляду на це, завдання сучасних загальноосвітніх шкіл полягає у створенні сприятливих умов, що забезпечували б розвиток та становлення особистості дитини з особливими освітніми потребами, її самореалізацію в соціумі.

Педагоги, які працюють із зазначеною категорією дітей, гостро потребують допомоги в організації виховного процесу, спрямованого на формування в дітей з особливими освітніми потребами національної самосвідомості, духовно-моральної культури, основних засад «Я-концепції», потреби в усвідомленому виборі професії. Адже тривалий час теорія і практика виховання цієї категорії дітей була зорієнтована винятково на специфіку психофізичного порушення та їхню трудову адаптацію.

Важливого значення проблема виховання набуває в роботі з підлітками з особливими освітніми потребами, у психічному розвитку яких головна роль належить системі встановлення соціальних взаємин з оточенням, і вони з огляду на свої вікові особливості перебувають у «групі ризику». Дітям зазначеної категорії важко інтегруватися в соціумі, реалізувати свої життєві перспективи і адаптуватися

до життя. У силу біологічних, фізіологічних та соціальних факторів саме в підлітковому віці формується соціальна спрямованість, моральна свідомість, з'являється орієнтація на майбутнє.

Аналіз сучасної наукової літератури свідчить про те, що науковці більше приділяють уваги проблемам навчання, ніж виховання підлітків з особливими освітніми потребами в загальноосвітніх навчальних закладах. Мета сучасного освітнього процесу – не тільки формувати предметні та ключові компетенції, а й виховувати громадянина, патріота, інтелектуально розвинену, духовно і морально зрілу особистість, готову творити себе і оточуючий світ. Розвиток особистості підлітка з особливими освітніми потребами, який зможе ефективно адаптуватися у суспільстві, є сьогодні одним із виховних завдань освіти.